

Pedagógia I. (Szöveggyűjtemény)

Szerkesztette: Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona

Nehéz nevelésmélet könyvet írni, szöveggyűjteményt összeállítani, hiszen a pedagógiának ezt az ágát érte a legtöbb bírálat az elmúlt évek során. A kommunista időszak kritikusai azt rótták fel, hogy nem járult hozzá kellő mértékben az új típusú ember kialakításához. A pártállam felszámolása után a korábbi nevelésméletek túlideologizáltságát emelték ki. A nevelésmélet eddigi eredményeinek a bírálatában gyakran kifogásolják azt is, hogy a nevelésmélet vagy túlságosan leíró és tapasztalati jellegű, vagy éppen ellenkezőleg, túl absztrakt és normatív jellegű, s így nem képes a pedagógiai jelenségek és folyamatok lényegébe, törvényszerűségeibe behatolni.

Külön probléma az is, hogy kinek írták a nevelésméleti könyvet, kinek állították össze a szöveggyűjteményt: szakmabelinek vagy főiskolai, egyetemi hallgatóknak, akiknél az alapokkal kell kezdeni, akiknek az alapfogalmakat, az alapvető mesterségbeli eljárásokat kell elsajátítaniuk.

A fenti szempontokat figyelembe véve dicséret illeti Nanszákné dr. Cserfalvi Ilonát a szöveggyűjtemény összeállításáért, mely a szükséges alapok biztosítása mellett az önálló gondolkodásra, a véleményalkotás szabadságára nevel. Mint Horváth Márton is írta a kötet bevezetőjében: „Egy szöveggyűjtemény alkalmas lehet arra, hogy a képzésben résztvevők többet lássanak, ismerjenek az esetleges előadásban elhangzottaknál. Alkalmas egy szöveggyűjtemény arra is, hogy az olvasó maga keresse az elméleti összefüggéseket a felkínált tanulási lehetőségek határain túl is.” Nanszákné kötete megfelel e céloknak, hiszen a legújabb tudományos ismereteket közvetíti a tanulók számára.

A szöveggyűjtemény tanulmányai a nevelőmunka fogalomrendszeréhez kapcsolódnak, számba veszik, és tanulmányaikkal segítik mindazon fogalmak értelmezését, amelyek a hivatásra való felkészülés szempontjából alapvető szerepet töltenek be.

A kötet bevezetőjét az egyik legtekintélyesebb tudós professzor, Horváth Márton írta. Bábosik István a nevelés jövőjéről írt, Fodor László kolozsvári oktató az interkulturális nevelésről érkezett, Farkas Olga a minőségfejlesztés lehetőségeit vázolta fel a közoktatási intézményekben, Hortobágyi Katalin a projekt módszerről számolt be, Horváth Márton az európai országok törekvéseit írta le az oktatás-nevelés megújításában, Kovátsné Németh Mária az értékközvetítés gyakorlati problémáit mutatta be. Lóránd Ferenc a kezdőszakasról, Lükő István a környezeti nevelésről, Nahalka István az esélyegyenlőtlenségről, Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona a gyermekközpontú programokról, Tornyosiné Nagy Éva a személyes elhivatottsággal kapcsolatban fejtette ki gondolatait. Szenczi Árpád a református hagyományokra támaszkodva érkezett a lelki szükségletek és a nevelési feladatok viszonyáról, valamint a tanítói hivatásról és mesterségről.

Dicséretet érdemel a könyv szerkesztése is. A kötet tanulmányai elején találhatjuk a témához kapcsolódó fogalmak jegyzékét; végén pedig kérdéseket, feladatokat, problémákat olvashat az érdeklődő.

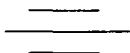
A tanulmányok a legmodernebb pedagógiai irodalomra támaszkodnak. A könyvet dr. Horváth Márton professzor, az MTA doktora lektorálta.

Ki kell emelni a könyv esztétikus küllemét is.

A kötetet minden kolléga figyelmébe ajánljuk, hasznos lehet az ismeretek felfrissítésére; előadások tartásához fontos forrás tanár, diák, szülő számára. A könyvnek az összes igényes iskolai könyvtárban helye van.

Az ismertetés frója érdeklődéssel várja a szöveggyűjtemény újabb köteteit.

Kiadja a Kölcsény Ferenc Református Tanítóképző Főiskola. Készült a főiskola nyomdájában. Debrecen, 2004. (Ármegjelölés nélkül.) 183 p.

DR. BALOGH TIBORNÉ
információs tanácsadó
Munkaügyi Központ
Szeged

Macska-jaj, cigány-vigalom

– FILMELEMZÉS –

Emir Kusturica boszniai filmrendező „Macska-jaj” című francia–német koprodukcióban 1996-ban készült filmjét kívánom elemezni. A világhírré szert tett Kusturica egyik legmarkánsabb produkciója ez, bemutatása általános sikerre lett, az iránta támadt érdeklődés imponáló. Számomra ennek az elismerésnek az érthetővé tétele az érdekes.

Nézzük először a dolog genealógiáját. A cigányság témája régóta foglalkoztatja a boszniai rendezőt; ami közvetlenül, legfrappánsabban, mintegy a „Macska-jaj” előkészületeként, ha tetszik, ujjgyakorlatként említendő, az az 1988-89-ben készített „Cigányok ideje” tv-sorozat. Ez dokumentatív, ám lírai elemeket sem nélkülöző széria, amely egy-egy motívumát illetően mintegy elővételezi a későbbit, a játékfilmet. A folyamat érdekes: mondhatjuk az egyediből, a kézzelfoghatóból kiindulva érkezünk a különöshöz, a konkrétól a stilizálthoz.

A film sztorija könnyen visszaadható: voltaképpen két család rivalizálását élhetjük át, amely egy vagyontalan fiúnak egy gazdag család kissé gnóm lányával kényszeríteni szándékolt frigy-próbájában ölt testet. A dolog pikantériája az, hogy a fiú mást kedvel (végül az övé lesz), a leány pedig ódzkodik kényszerből férjet kapni (meg is menekül tőle/előle szempillantás alatt, a véletlenek furcsa folyományaként elébe toppan álmai lovagja, s egymáséi lehetnek).

Az iménti leírásból – elismerem – egy roppant banális műre gyanakodhatnánk – jogtalanul.

A szerepek nagy judíciummal egyénítettek: a két egymással régtől civódó nagypapa, a vívódó fiatalember, a vele kacérkodó leendő ara, Töpörtyű, a makacs hűg, az élvezeteket habzsoló, hűgát bármi áron a házasság révébe juttatni óhajtó szépfiú, s a többiek is: felettébb találó, kellően egyénített, s ugyanakkor az általánosítást is megengedő figurák. Kusturica profi módon mozgatja őket, mindannyiuknak egyfajta jutalomjátékot kínál. A történet bemutatását a képi világgal egyenrangú zene teszi gazdagabbá.

*